

DØDEDANSEN

Morten Bracker

DØDEDANSEN

ROMAN

NORDROSE

Denne fortælling er baseret på virkelige hændelser.

Blodet flyder langsomt og breder sig i en større og større ring omkring ham. Den dybrøde farve bliver ydertligere formørket af den sortgrå asfalt. Hele den venstre side er slået op. Benet, hoften, brystet, skulderen og underarmen. Men især flyder blodet fra hans hoved.

Mennesker kommer løbende og stimler sammen omkring ham. Der er råb. Skrig. Panik. Menneskemængden bliver tættere. Til trods for at lydene uden tvivl tager til, forsvinder de længere og længere væk for ham. Der er en øredøvende larm og alligevel underligt stille.

Men ingen rør ham. Kun forfærdede blikke og chokerede ansigtsudtryk. Fremmede.

Han ånder stadig langsomt. Stønner, higende efter ilt. Øjnene er svagt åbne, ansigtet udtryksløst. Som om hverken smerten eller bevidstheden om, hvad der skete, har nået at indhente ham endnu.

En kvindestemme overdøver mylderet. Hun skriger. Bryder gennem menneskemængden og falder på knæ ved hans side.

Hun er rædselsslagen. Holder sig for ansigtet, som om hun ikke tør se på ham. Fjerner langsomt hænderne. Angsten og chokket overmandes af fortvivlelse.

» Ring efter en ambulance, « fremstammer hun, mens hun kigger desperat rundt på de mange tilskuere. » CALL AN AMBULANCE! « råber hun ud i mængden, mens tårerne begynder at løbe.

Hun lægger forsigtigt sine hænder på hans kinder. Bukker sig ind over ham. Lytter til de svage støn, der er ved at dø ud.

24 minutter tidligere

Han satte sig på bænken i venstre side. Den var ganske lille, kun beregnet til to personer. Så vidt han kunne se støbt i beton og efterfølgende malet hvid. Den stod i indbydende farvekontrast til det kraftige nyklippede græs på indersiden af fortovet. Her kunne han få et tiltrængt hvil og nyde følelsen af solen, der varmede hans krop. Som en leguan, der lader cellerne op.

Han orienterede sig i forhold til skyggerne. Om eftermiddagen stod solen stadig forholdsvis højt ude mod vest. Det var ikke som i Danmark, hvor solen, når den stod lavt om vinteren, kunne gå ned næsten helt i nordvest. Men her, ikke langt fra ækvator, fulgte den en tilnærmelsesvis lodret bane ned mod horisonten.

Den lille beige Fjällräven rygsæk lagde han på bænken ved sin højre side, og femliters vandunken stillede han på græsset bag bænken, hvor den kunne få en smule skygge. Efter at have sat sig godt tilrette, med front mod vest og mod busholdepladsen på den modsatte side af hovedgaden, rettede han blikket mod mylderet ovre ved det lille marked og spejdede efter Elise. Hun ville købe tomater ved en af boderne på markedet, mens de ventede på hotelbussen, der skulle bringe dem tilbage fra hovedgaden i Khao Lak til deres ressort ude ved Haadson. Shopping var ikke hans stærke side og slet ikke i denne varme, så han valgte at tilbringe ventetiden på bænken her ovre på den modsatte side.

Han spottede hende et stykke inde mellem boderne. Langt fra tomaterne, så vidt han kunne se. Grøntboderne var placeret tættest ud mod gaden, men naturligvis kunne hun ikke forsømme at ose ned gennem markedet. I modsætning til ham, elskede hun at shoppe og især på disse rodede og eksotiske markeder. Hun havde

god tid nu, uden hans utålmodige forstyrrelse, så han var sikker på, hun nød denne stund. Præcis som han også gjorde. På hver deres måde. Sådan kendte de hinanden og levede med hinanden. Det var nok der, de var nået til efter at have været sammen i næsten femoghalvtreds år.

Men, i dag var det hverken shopping eller tomater, der var den væsentligste grund til, at han havde insisteret på at undvige sin markedsfobi. Han havde noget meget vigtigere for. Noget, Elise intet kendte til.

Der var under en halv time til bussen skulle komme, men præcision stod ikke øverst på dagsordenen her i byen. Tiden gik meget langsomt på disse breddegrader, og det var noget af det, han virkelig nød. Om det tog ti, tyve eller tredive minutter gjorde ikke det store, normalt. Med udtrykkelig streg under "normalt". For lige nu, netop i dag, ønskede han inderligt, at chaufføren ville holde sig til planen, så han fik al den tid, han havde brug for. Det, han havde sat sig for, krævede hvert et tilgængeligt sekund og samtlige mentale slagstyrker, han kunne mønstre.

Det var endnu ikke lykket ham at finde en stund, hvor han i absolut hemmelighed kunne nå det, uden at Elise fattede mistanke. Dette øjeblik var ubestridt hans sidste chance, og tiden var derfor altafgørende.

Godt gemt blandt brochurer, bykort og andre papirer i rygsækken fandt han kortet frem og lagde det forsigtigt på bænken ved sin side. Herefter fandt han en blyant i forlommen, stillede rygsækken til side igen og tog kortet op i venstre hånd. Lænedes sig let tilbage og kneb øjnene sammen, mens han igen kiggede over mod markedet. Han kunne nu se hende længere nede langs boderne i venstre side. Hun så ud til at være i færd med at rode i en stak tørklæder. Farverige, som alt på markedet. Som alt i byen. Ja, vel egentlig som alt i landet. Thailænderne var hverken bange for det larmende eller det glimtende, hvad end det var beklædning, bygninger eller bybusser for den sags skyld. Farverne var stærke og iøjnefaldende overalt.

Elise elskede også farver. Måske mest når hun faldt over tørklæder, sjal og kjoler på markeder som disse. Knap så meget, når hun så skulle bære det derhjemme, hvor kontrasten i landskabet var skrigende.

I hans øjne betød det dog intet. For ham var hun smuk, uanset hvad hun iklædte sig. Ubeskrivelig smuk. Han var aldrig, i al den tid, han havde kendt hende, holdt op med at betages af hendes skønhed. Aldrig. Fra den første gang, han så hende, dengang hun var kun seksten år, til dette øjeblik, hvor hun strålede i solen blandt udsprungne orkidéer, omringet af eksotiske krydderier og dufte. Selv denne dag, efter så mange år, kunne han stirre på hende i en evighed af ren betagelse.

Det var i høj grad hendes skønhed, han var faldet for dengang. Men ikke kun. Langt fra kun. Hendes skønhed blev hver dag overgået af hendes livsglæde og lethed i sin omgang med tilværelsen. På

den måde var hun i alle henseender den diametrale modsætning af ham. Her i lå hans virkelige betagelse. Eller vel nærmere besættelse.

Han tabte hende af syne et øjeblik og vendte blikket ned mod kortet igen. På en ubetinget søgt måde virkede de romantiske ord på omslaget - "*Be My baby*" - måske en anelse for voluminøse og henviste i hans begrebsverden også til en mere ungdommelig målgruppe. Men, dels var det, det bedste han kunne finde ud af et fatigt udvalg i denne by, og dels havde de faktisk ramt ham mere end almindeligt, netop disse ord, på netop denne dag.

Dagen, hvor det var præcis femoghalvtreds år siden, de havde mødtes. Eller rettere, femoghalvtreds år siden han havde set hende første gang, inden hun endnu vidste, at han overhovedet fandtes. Han havde altid, i stilhed og i sine egne gemmer i mindet, husket denne dag år efter år. For ham var det noget særligt. Ikke som deres bryllupsdag eller som den dag, de blev kærester officielt. Denne dag var ikke en de delte i fællesskab. Denne dag var en, han altid havde husket som vendepunktet i sit liv.

Årsagen, til at han aldrig havde delt disse tanker og følelser om denne dags betydning med hende, var han fuldt ud bevidst om. Det var de selvsamme dæmoner, der i alle de år havde holdt ham tilbage. Holdt ham i sikker distance fra alt, der kunne risikere at fremkalde en sårbarhed, en nærhed eller blot en berøring. Ikke at det aldrig var sket, men det havde altid været med en isnende og godt forklædt angst i ham. Han kendte derfor nøjagtig årsagen til, at det havde taget ham femoghalvtreds år at nå her til. At nå til den dag, hvor han valgte at trose alle sine indre dæmoner, al sin indre modstand og angst, og dele en følelse med hende.

Det var derfor ikke uden betydning og absolut ikke uden hensigt, at han havde valgt et kort, der i en direkte linje pegede tilbage på det hit, der havde været deres sang ved deres bryllup, dengang i 1963. Så, om end det ikke matchede deres alder i dag, var denne dag, og det han ønskede at dele med hende, netop noget, der førte dem tilbage til deres pure ungdom. Det gav mening. Det gav al den mening, der kunne skabes mellem dem. Det var deres sang. Det var

deres tid. Nu skulle magien skabes igen med nøjagtig de ord.

Han foldede kortet op og begyndte at skrive på indersiden med blyanten. ”*Kære Elise*”. Så gik han allerede i stå. Ordene flød ikke fra hans pen. På ingen måde. Han vendte blyanten og viskede ordene ud igen. Børstede kortet rent og fjernede de løse rester på blyantens viskelæder. Sporene var slettet, og han kunne starte på ny.

Han ville overraske hende. Lige nu var hun måske skuffet over, at han ikke ville gå med hende på markedet. Selvom han havde den opfattelse, at de var gode til at nyde hver deres stunder, havde han nok mere brug for sine alenestunder end hun. Hun syntes, det var hyggeligt, når de foretog sig ting sammen, og det ville hun uden tvivl også have ønsket lige nu. Hun nød at gå rundt derovre på markedet, det var han sikker på, men alligevel var det nok med en lille sten i skoen. Hun ville have været glad for at have ham med, men hun vidste jo heller ikke bedre. Hun vidste ikke, at han havde en plan. En plan hun intet kendte til, og som hun ville blive meget lykkelig for. Hendes skuffelse lige nu ville med sikkerhed forsvinde, som thailandsk monsundis for solen, så snart de kom tilbage til hotellet.

Klokken seks ville det banke på døren, og hotellets overordentligt både pligtopfyldende og venlige restauratør, Sanong, ville træde ind med kølig Champagne, serveret på et sølvfad, og på den måde indlede hans planlagte romantiske aften. De var allerede blevet forsinkede her i byen og skulle nå den sidste bus mod hotellet, ellers ville hans korthus falde sammen. Det hele var planlagt til at starte med Champagnen, og det måtte bare ikke gå galt.

Han havde taget beslutningen i morges. Vidste ikke helt af hvilken grund, men denne morgen, da han var vågnet og som alle foregående år havde tænkt på det specielle ved dagen, havde været anderledes. Måske var det stedet, omgivelserne, insekternes summen, morgenduggen eller blot synet af hende, der havde gjort forskellen. Han vidste bare denne morgen, at han i dag ville gøre noget særligt. Noget, der ellers lå ham meget fjernt. Romantik hørte ikke til hans stærke sider, til trods for at de følelser, han altid kæmpede

med, var stærke og fulde af kærlighed.

Han havde således ikke haft evigheder til at tilrettelægge denne dag. Det var ikke en stor ceremoni, han havde i tankerne, men en simpel romantisk aften for de to alene. En aften, hvor han ville vride og presse sig selv til at fortælle hende, hvor meget han elskede hende, altid havde elsket hende, og hvor meget hun havde betydet for ham fra den dag, hun trådte ind i hans synsfelt. Lige nu manglede han bare at skrive kortet. Han var ikke stum og kunne udmærket tale. Han havde det endog med oftest at tale alt for meget, men mest om ting, der enten foregik langt ude i universet i fjerne galakser eller langt inde i hans filosofiske kistekamre. Følelser havde han overordentlig svært ved at udtrykke, og derfor ville han forsøge sig på skrift.

Han havde tænkt mange tanker i løbet af dagen. Havde måske endda virket fraværende, mens ordene havde summeret i hans hoved. Alle de ord, han nu skulle samle på dette kort.

Han var nødt til at skrive sine tanker ned først, blev det hurtigt klart for ham, inden han fik ødelagt kortet. Der var ikke tid til fejltagelser, og han havde kun dette ene kort. Han fandt sin notesblok frem og lagde for en stund kortet tilbage i rygsækken. Han måtte starte med en kladde. Det var stadig for kaotisk til at give mening, og der var så meget, han gerne ville fortælle hende.

Hun vidste det jo godt. Det var ikke sådan, at de havde levet et helt liv uden at tale sammen, uden at udtrykke følelser. Sådan var det slet ikke. Selvfølgelig vidste hun, at han elskede hende, og at han havde gjort det i alle årene. Men det var ikke det, han havde på hjertet. Det var ikke det, der trykkede ham. Det var en stikkende dårlig samvittighed. En følelse af, at han skyldte hende en taknemmelighed, han aldrig havde vist.

Da han havde set hende den første gang i København, en frostkold januarnat, havde han mærket en ufravigelig besættelse, der kom helt uventet. Aldrig havde han følt det før, for slet ikke at tale om aldrig siden. Han måtte have hende, vidste han. Det var så enkelt dengang. Han måtte have hende.

Naturligvis er det skønheden ved en kvinde, der fanger jægerens blik. Det kan ikke være anderledes, når mennesker mødes første gang. Men det er ikke altid, at det er skønheden, der siden hen er roden til kærligheden. Den kan komme fra mange sider. Og det gjorde den også i hans tilfælde. Om end det var blændende skønhed, der i første omgang fangede denne jægers blik, som en lamelse, var det ikke det, der hurtigt udviklede sig til en besættelse. Det hentede næring langt dybere i ham.

Det var, som om deres forskelligheder trak ham med ubeskrivelig

kraft mod hende. Som om hun udfyldte alle de hulrum i ham, han kæmpede med og havde kæmpet med siden sin tidlige barndom. På den måde virkede rummet mellem dem som et vakuum, der kun kunne trækkes sammen. Hun repræsenterede alt det, han længtes efter i sig selv. Alt det, han længtes efter i sit liv. Hun var livsglad, udadvendt, social og evig optimist. Han var indadvendt og distance-ret over for de fleste mennesker. Hun var omgivet af mennesker. Han var alene. Alene med alle sine tanker og alle sine dæmoner.

Han havde forelsket sig i hende, inden han overhovedet havde talt med hende. Forelsket sig i hendes renhed, uskyldighed og enkelthed. Forelsket sig i sin modsætning. Forelsket sig i håbet om, at hun kunne udfylde ham og hans liv. I håbet om, at hun kunne være hans lys i mørket.

Besættelsen var ikke sygelig, om end han huskede følelsen så tydeligt og nærmest skræmtes ved tanken om, at han ønskede at leve hendes liv. Leve gennem hende. Og det havde han gjort. Levet gennem hende i alle årene siden. Hun var liv for ham. Han turde ikke tænke tanken om, hvordan hans liv havde set ud, hvis han ikke havde mødt hende.

Og netop her var kilden til hans følelse af dårlig samvittighed. Ikke over at have næret sit liv gennem hende. For han havde også givet. Uden tvivl. Men det store spørgsmål, der, om ikke hver eneste dag så meget ofte, lurede i hans bagehoved var, om hun havde ofret sig for ham hen ad vejen. Om han havde givet hende, det hun fortjente. Det liv hun drømte om. Om han havde gjort sig fortjent til hende.

Han følte, at den gave, det havde været for ham at få hende, forpligtede ham til at give hende det liv hun fortjente. Det liv hendes livsglæde og gavmilde kærlighed ville have budt hende. Havde han modsvaret dette? Havde han givet hende det? Og, havde han mest af alt fortalt hende, hvor taknemmelig han var? Ikke underdanigt, men som den taknemmelighed alle burde vise hinanden. Taknemmeligheden over at være i hinandens liv.

Denne morgen havde det af uforklarlige årsager stået klart for

ham, at hans modstand og indre dæmoner havde holdt ham fast i et jerngreb og lukket alle hans følelser af for omverden, og især for hende. I stedet for, at hun skulle have været hans lys, var han blevet hendes mørke. I stedet for at finde håb og lethed gennem hende, havde han fastholdt sine dæmoner og ladet dem blive en del af deres liv. Hun havde ikke reddet ham, og han havde ikke ladet hende redde ham. Alt det, han havde elsket hende for, havde han alligevel aldrig kunne modsvare og udleve.

Han skyldte at fortælle hende, at han var taknemmelig. At han elskede hende, og at han skyldte hende et liv, hvor han gav mere. Et liv på hendes præmisser, et liv efter hendes drømme. Sent, men måske endnu ikke for sent.

Nu gik hun der. Alene. Glad som altid og alligevel med en diffus og uforløst længsel efter noget, hun engang drømte om. Han kunne se længslen og smerten i hende. Havde set den gennem alle tider, men havde ikke evnet. Det var blevet til en bidende skuffelse under overfladen. Skuffelse over alt det, hun ikke havde fået. Tid som var passeret.

Hun fortjente bedre, denne vidunderlige kvinde, og han ville give hende det nu, inden det var for sent. I dag, og resten af deres dage, det var hans plan. Den romantiske aften, han havde planlagt, ville ikke bare være et symbol på den tid, de havde haft. Den ville være starten på det liv, de kunne skabe sammen fremover.

Han skulle bare lige vente til bussen kom. Tilbage på værelset, hvor han havde arrangeret det hele, ville han fortælle hende det. Skulle bare lige vente til det rigtige tidspunkt, den rigtige situation, sådan som han havde planlagt.

Han skrev, til trods for at det blot var kladde, med sin sædvanlige perfektionistiske skrift på notesblokkens første side.

"Kære Elise". Ny linje. "Min angst for at udtrykke mine følelser ... har holdt mig fanget i ..." Han stregede linjen over og begyndte på en ny. *"Du kender ikke alle mine dæmoner ... de har holdt mig fra at give dig alt det, du fortjener ... de har holdt mig i et jerngreb og ... jeg har holdt*

dig fast i et amputeret ...” Stregede endnu engang over og begyndte på en ny linje. ”Jeg har været skræmt fra at lukke dig ind ... lukke mig selv ud ... lukke verden ind ...”

Han stoppede. Sænkede blokken og lænede sig tilbage mod bænkens ryglæn igen. Lukkede øjnene kort og bed tænderne sammen af irritation. » Patetisk! « nåede han at tænke for sig selv, inden han flåede siden af blokken, krøllede den sammen og smed den ned i rygsækken.

Han gjorde klar til at skrive igen på en ny blank side. Kiggede på sit armbåndsur og bemærkede med en knibende stikken i maven, at tiden var knap. Alt for knap.

Lyden fra sirener, der kommer nærmere, blander sig med de mange menneskers støjende snak og råben. Hun kæmper for at holde folk væk. De skal ikke røre ham.

Hendes hænder er smurt i blod, men hun ænser det ikke. Holder blot på hans kinder, og ved ikke om han er levende eller død. Også hendes nederdel er sølet i blod.

Hans stønnen er hørt op. Vejrtrækningen ligeså. Hun kigger sig hele tiden ængsteligt omkring. Har kun sin opmærksomhed på sirenerne. På afstanden. Tiden. Ved, at tiden lige nu er altafgørende. Måske. Måske, hvis han stadig er i live.

Hun læner sig igen helt ned mod hans ansigt. Han føles stadig varm, og hun kan fornemme hans puls.

Tårene er afløst af en blanding af uvirkelighed, opgivenhed og en sløret afstand til omgivelserne. Som om de bare er flimrer og forstyrrelse, mens hun venter på hjælp.

Hun fatter stadig ikke, hvad der skete. Havde ikke set det. Kun hørt det. Var løbet af sted, alene på grund af en fornemmelse. En fornemmelse, der sidder i hende som et ondt mørke lige nu. Som om hun med det samme havde vidst, at det var ham.

Hun retter sig en smule op, men kigger fortsat ned på ham. Han ser så fredsfuldt ud. Ingen synlig smerte, til trods for at han er sønderflået.

21 minutter tidligere

Blyanten hamrede i hurtig takt mod blokken. Papiret var stadig blankt, og hans tanker søgte i alle retninger i et desperat forsøg på at finde svar, årsager og ord, der kunne forklare hende hvorfor. Han vidste, at hun kendte ham godt. Nogle gange bedre end ham selv. Hun kendte hans adfærd. Kunne forudsige hans næste sætning, hans reaktioner, men han ønskede ikke, at hun blot skulle kunne gengive ham. Han ønskede, at hun skulle forstå ham. Han ønskede, at hun skulle føle hans angst, hans foragt, hans længsel og hans kærlighed, som han selv havde følt det i hele sit liv og i alle deres år sammen. Ikke i ond mening. Ikke fordi han ønskede smerten for hende, men netop fordi han troede på, at forståelsen og indsigten ville lindre smerten. Frisætte hendes egen længsel. Netop derfor. Men han skulle være nænsom. Hans dæmoner var brutale, og der var intet velmenende i dem, kun bundløst mørke. Alene erkendelsens forløsning førte mod lyset, og det var det, han ønskede at vise hende. Ikke mørket i ham, men vejen mod lyset.

Til trods for, at det var netop hans hærdede og ukuelige koldsindighed fra et ublidt liv i opstrømmen, der udgjorde deres solide fundament, var det på en mærkværdig måde Elise, der i deres forhold stod som den stærke udadtil. Hun havde sine sublime sociale evner, hvilket var en vægtig valuta til alle tider. Alligevel havde han altid følt, han skulle skærme hendes uskyldige og sorgløse sind. Det sind, der var hans egen livsnæring, og som af samme grund aldrig måtte forgiftes.

På mange måder havde deres forhold været så forskelligt, fra hvad han kendte fra sine egne forældre og på mange måder også

dømt til at mislykkes fra starten. De var ikke bare hinandens modsætninger, de kom fra to så vidt forskellige verdener, at det dengang forekom uforeneligt. Hans egne forældre til gengæld, havde for ham stået som billedet på den store romantiske drøm. Den nærmest filmiske kærlighedshistorie, selvom det absolut ikke var endt sådan. Langt fra.

Hans forældre var begge vokset op i den samme solformørkede baggård, i Smålandsgade på Amager, og var blevet forelskede meget tidligt. Allerede som børn knyttede de et tæt bånd, og der var med det samme en ganske særlig tiltrækning mellem dem, som voksede sig ubrydelig for tid og skæbne. Livet viste sig dog på ondeste vis at rumme et dybere mørke, end de stakkels unge elskende havde kunne forestille sig, selv i baggårdens skygge, og brudt blev deres skæbner siden, men aldrig deres kærlighed.

De kom begge fra meget trængte kår, hvilket kendetegnede alle kvarterets børn, og de mødte livet fra samme kranke udgangspunkt. Hans mor, Minna, havde tre søstre, og da hendes far døde kort efter den sidste søster var blevet født, var hendes mor derefter alene med de fire piger. Minnas mor erhvervede sig som syerske og skulle efter farens død selv klare forsørgelsen af familien, hvilket holdt hårdt. Hun syede blandt andet for byens stormagasiner og havde altid meget travlt, huskede han sin mor fortælle. De fire piger hjalp derfor meget til med arbejdet i hjemmet og lærte også hurtigt at bruge nål og tråd. Når de mellem skole, arbejde og huslige pligter endelig fik tid til at være børn, legede de i gården, hvor kun fantasien kunne flygte mod himlen over dem. Det var her hun mødte Victor, gårdens helt.

Minnas familie var stor og vidt forgrenet. Der var et væld af børn og børnebørn, og når de alle var samlet ved selskabelige lejligheder, var de rigtig mange, huskede han. Dette var lige modsat Victor, hans fars familie. Hans biologiske ophav ville ikke vide af ham, og hans adoptivfamilie var ganske lille. Den bestod alene af hans adoptivfar og husbestyrerinden, hvilket var alt, han havde af reel familie. Når Victor ikke sad efter i skolen,

arbejdede for sin adoptivfar eller var til gymnastiktræning, legede han i gården. Det var her han mødte Minna, gårdens ukro-nede prinsesse.

Minna og Victor kom således fra meget forskellige familier, ligesom han selv og Elise. Til gengæld var der ikke de tilsva-rende store sociale skel mellem hans forældre, da de begge var fra en fattig arbejderkarré på Amager.

Han trommede fortsat med blyanten på blokken, mens tankerne om roden til alle de dæmoner, han havde sat sig for at indfange, hvirvlede rundt. Skulle han finde de ram-mende ord, var han nødt til at starte der. Ved undfangelsen. Af ham selv og af den angst, der siden havde skabt et stikkende savn, og som stadig spøjte i ham. De ord, han famlede efter, gemte sig et sted mellem hans fars umenneskelige skæbne og hans egen kærlighed til netop den far, der havde været hans største helt. Taknemmeligheden over, at hans far havde klaret en uovervindelig barndom, var samtidig en taknemmelighed for, at han lige nu kunne sidde her, på denne bænk, og betragte sin elskede der ovre mellem boderne.

Det var skræmmende at tænke på, hvor tynd en tråd hans egen eksistens, eller et hvilket som helst menneskes for den sags skyld, egentlig havde hængt i. Hvor mange ting, der kunne være gået galt under vejs, hele vejen fra menneskets opståen til det øjeblik, han selv kom til verden. Hvis han tænkte tilbage på hele den livslinje, han kom fra, og tænkte på hvordan hvert enkelt led, hver enkelt af hans forfædre, havde løbet i siksak mellem tusinder og atter tusinder af års farefulde forhindringer, helt frem til dette øjeblik, så virkede det nærmest mirakuløst, at det var lykkes linjen at overleve. Lige nu var han jo blandt de sidste levende led i kæden. Uendeligt mange andre livslinjer, andre familier, var uddøde. Chancerne for at være til virkede derfor uforholdsmæssigt meget mindre end chancerne for at vinde den store gevinst i lotto.

Set i det lys betragtede han sig som lottovinder, hver dag han slog øjnene op. Taknemmelighed var derfor på ingen måde for stort et

ord i netop den sammenhæng, følte han. På ingen måde. Det var i sig selv noget af et mirakel, at hans egen far, hans egen eksistentielle forudsætning, havde overlevet og klaret kampen frem til sin videreførelse, og det havde i den grad været på de yderste decimaler, at skæbnen havde valgt side.

Oprindeligt blev hans far slet ikke kaldt Victor, men Alfred. Hans fornavne var Victor Johan Alfred, opkaldt efter hans biologiske far, som meget opfindsomt om end karakteristisk for tiden, selv hed Johan Victor Alfred. Med de lange navne, der var normalt dengang, var der jo nok at tage af, tænkte han, når blot der blev byttet lidt rundt på rækkefølgen.

Inden Alfred kom til verden, var hans far, Johan, gift og havde tre voksne børn, da han tráf en sorthåret ung skønhed, Alma Karen Theodora Ingeborg. Han forelskede sig blændende og blev skilt fra sin første kone. Efterfølgende ville hans ekskone og de voksne børn ikke have noget med ham at gøre. Det var andre tider dengang, og det var så afgjort ikke passende for en ordentlig mand at forlade sin kone uforsørget for en yngre kvinde. Det gjorde han ikke desto mindre, og på den måde var kærlighedens veje jo ikke bare uransagelige, men i høj grad også skæbnesvangre for den endnu ufostrede efterslægt. Netop den gnist, der havde fået hans farfar, Johan, til at bryde med fornuften, udgjorde den spinkle tråd af en livslinje, hans egen senere tilblivelse havde hængt i.

Johan og Alma valgte hinanden, og sammen fik de sønnen Alfred. Deres livsvej var dog som forbandet, og allerede to år efter døde Alma af tuberkulose. Værre endnu skete det, at Johan ligeledes, få måneder efter, døde af et hjerteanfald. Tragisk var det, at de nåede at elske så kort, men endnu mere ubærligt, at Alfred nu pludselig var helt alene, kun to år gammel. Til trods for at han havde tre halvsøskende og seks onkler og tanter, kom det ham ingen nytte til, da hele hans slægt afviste at tage sig af det barn, der var afkom efter farens anden hustru. De betragtede ham som et udskud, og som forældreløs endte Alfred derfor efterladt i en

rendesten. Hans fars start på livet havde så afgjort været både hjer-teskærende brutal og ganske chanceløs.

Til alt held, eller som udtryk for en angrende skæbnes udtrak- te hånd, havde omsorgsfulde sjæle samlet Alfred op og afleveret ham på det nærmeste børnehjem. Om end det var det, der reddede hans liv, blev det uagtet et liv, der bød på svigt og helt umenneskelige kår. På børnehjemmet lå han i flere år mere eller mindre i sit eget skidt. Forholdene var barske dengang og handlede mest af alt om overle- velse. Sygdomme var eneherkende blandt de misrøgtede børn, og især den typiske mangel på D-vitamin afstedkom, at mange børn også fik engelsk syge. Bløde og bøjelige knogler, og ben der ikke kunne bære. Det gjaldt også Alfred. Lykkeligvis blev sammenhæn- gen mellem engelsk syge og D-vitamin opdaget allerede i 1918, havde han senere fået fortalt, og hans far kom sig med årene ved hjælp af, ikke bare tilskud af D-vitamin, men også et sindrigt skinne- system, der holdt hans ben stive.

Uden udsigt til noget, der lignede en barndom uden for institu- tionen, var der hverken lys eller varme i Alfreds tilværelse de første kummerlige år af hans liv. Alligevel viste lykken sig endnu engang fra sin inkonsekvente og gådefulde side. Efter tre hårde år på bør- nehjemmet faldt en lille rund nordmand, Thore Valentin, af Gud ved hvilke sjæleveje, for den nu fem år gamle Alfred. Thore var 55 år og levede alene sammen med sin husbestyrerinde, Dagmar. Han havde aldrig selv kunne få børn, forlød det, og havde åbenbart haft et kærligt behov for at realisere dette, inden det var for sent. Han adopterede Alfred og valgte efterfølgende at kalde ham ved et an- det af hans fornavne, nemlig Victor. Dette var herefter hans navn, indtil videre.

Thore var en meget kærlig mand, og han tog sig godt af Victor. Også Dagmar holdt meget af Victor, og han havde nogle gode år i sit nye hjem. Han elskede både Thore og Dagmar, som han kaldte sin nye far og mor, og var inderligt lykkelig, måske for første gang i sit liv. Det varede desværre heller ikke så mange år. Dagmar blev alvorligt syg og døde, og igen oplevede Victor

at miste en forælder og et trygt holdepunkt i livet.

Thore havde efter nogen tid taget en ny husbestyrerinde, der flyttede ind hos dem, men Victor kom aldrig til at holde af hende, og hun brød sig lidet meget om ham, hvilket hun på ingen måde heller gjorde forsøg på at skjule. Det var til gengæld hævet over en hver tvivl, at Thore elskede sin adoptivsøn over alt, og at han ville ham det ubetinget bedste, på godt og ondt. Thore vedblev til sin død at være den eneste egentlige solide stamme i Victors liv, og han forsøgte efter bedste evne at tæmme den vildskab, rendestenen og børnehjemmet havde født i hans sind.

Han var en god mand, Thore, helt ind i hjertet, og selvom de ikke var særligt bemidlede, satte han solid kost og solide værdier højt. Hvad der ikke skulle mangle i hans søns dannelse skulle heller ikke mangle på middagsbordet. Hans far havde fortalt ham, at Thore altid gik hele vejen fra Smålandsgade på Amager til fiskekonerne ved Gammel Strand og købte sild, hvorefter han gik den lange vej hjem igen. Alene for at spare sporvognsbilletten. Han elskede sild og åd alt på sildene, uden undtagelse. » Der er jo masser af kalk i knoglerne, « havde Thore altid sagt. Øjnene var det bedste, dem gemte han til sidst. Oftest stod menuen dog på kold havregrød, skåret i bastante skiver, med varm kærnemælk.

Når han ind imellem tænkte på sin fars historie, som lige nu, her på denne bæk i eksotisk afstand fra baggården på Amager, var det ikke svært at forstå, at hans far havde haft et vanskeligt sind, og i den sidste ende tabt kampen til sine indre dæmoner. I dag virkede det alt sammen så fjernt. Som eroderende minder fra en tid, han kun havde fået fortalt. Det var ikke desto mindre netop hans fars forpinte sind, der havde født de skygger, han også selv havde været hjemstøgt af hele sit liv.

Allerede som barn var det tydeligt, at hans far var en foruroligende overmodig dreng, og at han var drevet af en utæmmelig impulsivitet. I baggården var Victor en helt, i klassen en cirkusklovn og indvendig en lille dreng med en smertelig higen efter anerkendelse. Måske i forsøget på at indhente det forsømte liv, han havde fået stjålet alt for tidligt. Han balancerede altid på kanten af livsfarlig grænseløshed og tvangsbesat selvopofrelse. Noget, der fulgte ham skånselsløst hele livet. Men det var alt sammen godt gemt bag en brusende udadvendt, livsbekræftende og karismatisk maske. Det var sådan, han bedst huskede sin far.

Klassekammeraterne elskede Victor, lærerne hadede ham, måske af samme grund. Især var der én lærer, der var godt træt af alle hans forstyrrelser og godt træt af, at han ikke kunne tryne ham. Læreren var ham ganske underlegen, men som det vel var med den slags, fik det blot den modsatte effekt. Læreren kæmpede desperat for at genvinde sin ære og integritet, og der skulle statueres et eksempel, det var uomgængeligt. Ikke så meget for at irettesætte Victor, som for at forebygge et forestående tab af autoritet og herredømme.

Afretning med spanskrør var dagligdags kost for et barn som Victor, men den formiddag, da lærerens bæger for alvor flød over, var ganske anderledes. Den dag havde læreren bedt ham, formodentlig i en illusion om, at det ville have en pædagogisk virkning, om selv at gå ned i den lokale tømmerhandel og købe et spanskrør. Ydmygelsen skulle uden tvivl være uovertræffelig og på den mest demoraliserende vis, tvinge Victor i knæ, en

gang for alle. Han fik en rundelig håndfuld penge med af læreren, der jo ikke ville risikere, at han kom tomhændet tilbage, men Victor var snedig, troede han selv. Han købte det længste rør, han kunne finde, på fire meter eller mere. Dette ville jo, i hans forestilling, gøre det svært vanskeligt for læreren at slå ham, og uretfærdigheden kunne blive modsagt.

Vanskeligt, det var det skam, men der var for læreren en hel del mere på spil end bare tugt, og han havde ikke råd til at tabe denne magtkamp. Da Victor, med kortvarig triumf, afleverede det lange spanskrør, betænkte den kampberedte lærer sig således kun et øjeblik. Herefter ryddede han hele klassen ved at sætte eleverne, på nær Victor selv, i gang med at flytte alle borde og stole ud til siden. Victor kunne imens se passivt til og, noget beklemmt, følge med i forberedelserne til den forestående fornedrelse. Herefter blev han placeret oppe ved katederet, hvorefter læreren stillede sig i den modsatte ende af klassen. Nu kunne han i rank og sejrstolt positur svinge det lange rør i et elegant svaj gennem hele lokalet og reetablere den ulige magtbalance.

Selvom hans fars plan faldt mere eller mindre til jorden, har det nok alligevel ikke gjort synderligt ondt. Læreren afværgede angiveligt udsigten til at tabe ansigt, for Gud ved hvilken gang, men der faldt også en velfortjent portion anerkendende grimasser fra klassekammeraterne til Victor. I hvert fald ifølge hans egen version af den historie. Han var ikke i tvivl om, hvem de holdt med, og hvad hans lærer den dag vandt i autoritet, vandt hans far i selvrespekt. Noget han aldrig før og aldrig siden var gået på kompromis med.

I det hele taget var hans far ikke en, der fandt sig i ret meget, huskede han. Vel stort set intet, når det kom til stykket. De indre kræfter, der drev ham, hentede næring fra så dyb en smerte, at intet kunne holde ham tilbage, og intet kunne holde ham nede. Hans retfærdighedssans var ubrødelig, og han kunne blive nærmest syg af urimelig behandling. Uden tvivl var dette også årsagen til, at han mange år senere satte sig op mod den tyske besættelsesmagt som sabotør under krigen. Som modstandskæmper, og som altid, var han også her, den der gik forrest i kampen. Det var forudsigeligt, og det var uundgåeligt.

Inden det kom så vidt, skulle han dog først aftjene sin værnepligt, for hans vedkommende, som sømand i den Kongelig danske marine. Dette fik på flere måder afgørende betydning for hans liv, hvor af intet dog stod mål med den betydning det fik for hans forhold til Minna. Uagtet de stærke bånd, der allerede mange år forinden var skabt mellem ham og Minna, var det så afgjort sømandsuniformen, der gjorde det endelige udslag. Hans modstand som barn, da han kæmpede mod sygdom og sorgfulde tab, havde givet ham både følelsesmæssig immunitet, sejlivet vilje og især en abnorm fysisk styrke. Thore havde fodret ham solidt op med både proteinrig kost og hård fysisk træning, og selv om han var lille, var han bomstærk. Hvad der i baggårdens solforladte barndom havde været en splejset gadedreng af den umuligste slags var pludselig blevet til en veltrænet ung mand i Hans Majestæts tjeneste. Victor var flot i sin uniform med huebånd og kokarde, og det kunne Minna, prinsessen fra gården, ikke stå for. Sådan startede det, der siden førte til det

næste led i livets kæde. Miraklet var indtruffet, livslinjen havde overlevet endnu en generation, og hans egen eksistens var sikret.

Hans forældre var begge meget unge, da de frisatte kærligheden og startede deres voksenliv sammen. De giftede sig meget snart, og Minna var kun atten år, da hun fødte ham. Det var i 1937 i skyggerne af Den Store Depression og på forkanten af den krig, der formørkede det meste af hans tidlige barndom. Tre år efter kom hans lillesøster også til, og meget hurtigt var de en livlig familie. Når han lige nu tænkte på sine egne børn, der var vokset op i en helt anden og langt mere beskyttet og komfortabel tid, var det åbenbart, at disse baggårdsbørn var tidligt modne. Lyset uden for gårdens fire mure var forførerisk og lod ikke livet vente unødigt på sig.

Da Victor og Minna blev gift, fik de deres egen lejlighed på Saltholmsvej, ikke langt fra den gade, de var vokset op i. Samtidig havde Thore valgt at købe en bungalow i Søborg til ham og den nye husbestyrerinde. De inkarnerede byboere, som de jo nok var helt ind i den sociale arvemasse, blev dog hurtigt kede af, at holde hus og have. Efter få år flyttede de i stedet til en håndværkerbolig i Snedkerstiftelsen på Østerbro, lige bag Trianglen, hvor de boede resten af deres tid. Til gengæld fik Victor og Minna så lov til at bo i bungalowen, og for første gang i deres liv forlod de to, nu voksne arbejderbørn, Amager. Det var i 1941, hvor krigen var i udbrud, Europa stod i flammer, og Danmark var besat og mørklagt.

Livet i Søborg, og i særdeleshed omkring Utterslev Mose, hvor han dengang også kunne fiske i mosen om sommeren, var alt andet end brosten og dunkle baggårde. Det var natur, frisk luft og frihed og stod for ham stadig som vidunderlige barndomsminder. Måske i en sælsom balance mellem barnesindets uanfægtelige lys og omverdens mørke, skabt af naturlighed eller måske blot af nødvendighed. Den uforstyrrede fred i Søborg blev dog kortvarig, og de første lyse og forjættede år blev snart

opblandet med krigen og besættelsen, der rykkede tættere og tættere på. Selv om han kun var knapt fem år, da de flyttede til Søborg, var hans endnu lykkeligt begrænsede verdensbillede truet, og netop denne evige vekslen mellem lys og mørke kendetegnede ikke bare hans barndom, men kom til at kendetegne hans hele liv. Sådan huskede han det nu.

Krigen udviklede sig foruroligende og begyndte meget tidligt at komme tæt ind på livet af den ellers så lykkelige familie, der netop havde fundet sin egen edens havde der oppe i Nordsjælland blandt piletræer og søblik. Ikke alene på grund af rationeringerne, mørklægningerne og uniformerne i gaderne, men især på grund af hans fars indædte deltagelse i modstandskampen. Sjælefreden var ikke flyttet ind i hans far. Tvært imod. Besættelsesmagtens undertrykkende vold mod danskernes frihed og selvstændighed var netop den syre, der fik hans indre sår til at bløde igen. Grænseløsheden og opofrelsen tog magten.

I begyndelsen af krigen var det vel egentlig blot spændende for en legeglat dreng, når han sammen med sin far delte flyerblade ud fra den sorte Long John cykel. Det var ikke alene ulovligt, det var også farligt, da de kunne blive arresteret af tyskerne, men dengang virkede det alligevel ganske uskyldigt. Mens hans far styrede cyklen, sad han selv oven på kassen med flyerbladene, der var dækket af et tæppe. På den måde kunne man ikke se kassen, og med et barn på ladet mistænkte tyskerne ikke hans far for noget ulovligt. Han havde vist følt, at det var ganske sejt, som han huskede det, for så var han jo også selv modstandskæmper, eller Frihedskæmper som hans far kaldte sig. Han havde været stolt af at hjælpe sin far, som han så meget op til, altid elskede og altid savnede.

Hans far gik mere og mere ind i frihedskampen, og flyerbladene blev med tiden erstattet af maskinpistoler og sprængstoffer. Det hele blev mere alvor, og legen blev afløst af et dybt savn. For selv om hans far var en helt i hans øjne, betød krigen også, at han så mindre og mindre til ham.

Lyset var for ham uanfægteligt himlen, bakkerne og mosen i Søborg. Mørket var savnet og angsten. Angsten for at miste sin far, der pludselig levede på flugt, jaget af sorte mænd, der vækkede dem midt om natten.

Der kunne gå lang tid, ubærlig lang tid hen mod slutningen af krigen, mellem de korte stunder han efterhånden så sin far. Altid var det under massive sikkerhedsforanstaltninger og under anspændt tidspres. Det blev aldrig forløsende, og det blev aldrig nok, men lige som han lærte at leve med savnet, lærte han også at leve med angsten. Langsomt, som han blev ældre i løbet af krigens år, blev synet af uniformer og lyden af klikkende våben hverdag. Som søn af en sabotør var han helt inde i krigens epicenter, og huset i Søborg blev ikke alene en fæstning for frihedskæmperne, det blev også et hyppigt frekventeret åsted for tyskernes jagt på hans far. Således blev savn til vrede og angst til spænding.

Han huskede sabotørerne, heltene, der ofte kom i huset. Kortvarigt og hektisk. Han huskede sin fascination af de mange historier, han altid opsnappede med stive ører, når snakken gik hen over bordet, ofte efter farlige aktioner. Han lærte meget tidligt i sin barndom en hel del om kammeratskab og solidaritet, om pistoler og kalibre og især om had og foragt.

Når sabotørerne kom i huset, huskede han, var det derfor altid med en blandet følelse af nervøs forventning og spænding. Var hans far med denne gang, hvor længe ville han blive, og hvornår ville han se ham igen?

Foragt

Han løftede hovedet med et sæt. Hørte lyde fra kælderen. Først døren der blev låst op og efter et halvt minuts tid smækkede i. Han kendte lyden af kælder døren, som en moder kender lydene fra sit nyfødte barn. I enhver detalje og med både ængstelighed og varme.

Han sprang hurtigt op og kom i sin iver til at skubbe til tårnet af klodser, han havde brugt den sidste halve time på at bygge midt på gulvet i dagligstuen. De væltede med et brag, men det var ligegyldigt nu. Han løb ud i køkkenet og kunne høre fodtrin og stemmer nede fra kælderen. Han vidste lige præcis, hvad det kunne betyde. De kom altid via kælder døren. Aldrig via hoveddøren. Hans puls steg, og han kunne ikke skjule det forventningsfulde smil, der bredte sig over hele ansigtet.

Lidt efter hørte han buldrende trin fra kældertrappens knirkende brædder. Det larmede voldsomt, og de måtte være en større flok. Stemmerne var højrostede. De kom på ingen måde listende i smug, men det tænkte han ikke på lige nu. Det eneste der betød noget for ham var, at hans far var blandt dem, der om et øjeblik trådte ind ad kælder døren i køkkenet.

Han talte altid dagene, og i dag var det nøjagtig fireogtredive dage siden, han sidst havde set sin far. Hver dag havde føltes som et år eller en evighed, men lige nu forsvandt al længslen, og begejstringen tog helt over. Alle de mange nætter, han havde grædt sig i søvn af savn efter sin far, forsvandt ved lyden af kælder døren, der gik op. Dog altid med en nivende ængstelighed, for han var blevet skuffet før. Mange gange før. I starten havde han reageret på den mindste lyd, der kunne give ham håb. En bildør der smækkede på gaden.

Hoveddøren der gik op. Stemmer uden for vinduet. Men han havde efterhånden lært af alle skuffelserne at sortere i lydene. Han kunne stadig mærke håbet som en længsel, der strammede i halsen, når han lå i sin seng om aftenen og skulle sove, og han hørte en bil bremse ude foran huset. Et håb, han vidste kun gav ham smerte, aldrig glæde, for det var aldrig hans far. Aldrig. I bedste fald var det en tilfældig bil eller gæster til naboen. I værste fald var det tyskerne, der enten var på razzia i området eller på jagt efter hans far. Men lige præcis denne lyd, lyden af kælder døren, stemmerne, danske vel at mærke, og de tunge maskuline trin fra militærstøvler, tog han ikke fejl af. Han turde godt slippe håbet og glæden fri.

*Her slutter de gratis kapitler.
Tak fordi du læste med.*

*Vil du have resten af historien,
kan romanen købes her: www.nordrose.dk*